

Projevy, zdravice, tiskové zprávy, program

26.5.2025 - | Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

Lidskoprávní a vzdělávací organizace Memorial získala po svém zákazu činnosti v Ruské federaci útočiště v pražské rezidenci předsedů Poslanecké sněmovny. Odtamtud členové organizace od roku 2022 dál pokračovali ve své odborné práci a badatelských aktivitách. Ty jsou zaměřeny jak na mapování zločinů sovětského režimu, tak na jejich aktuální interpretaci. V prostorách vily uspořádali výzkumníci mimo jiné desítky workshopů a bezpočet pracovních setkání. Za své úsilí byli oceněni Nobelovou cenou za mír.

Mezinárodně uznávaná historicko-vzdělávací a lidskoprávní organizace Memorial působila od roku 2022 ve vile předsedů Poslanecké sněmovny. Memorial se dlouhodobě odborně zaměřuje na výzkum sovětského represivního systému a jeho současné reflexe. Kvůli své činnosti byl ruskými úřady zakázán a jeho členové čelili ve své vlasti pronásledování, šikaně a tvrdým perzekucím.

„Výzkumníci Memorialu systematicky přispívají k osvětlování nejtemnějších kapitol Sovětského svazu i současné Ruské federace. Jejich úsilí bylo v roce 2022 dokonce oceněno Nobelovou cenou za mír. Není proto divu, že jsou za své badatelské i občanské aktivity dlouhodobě v hledáčku diktátorského režimu Vladimíra Putina. Jsem ráda, že vila, kterou sama neobývám, dostala smysluplné využití a mohla posloužit dobrému účelu,“ uvedla předsedkyně Poslanecké sněmovny **Markéta Pekarová Adamová**.

V budově prvorepublikové funkcionalistické vily ze 30. let na pražské Ladronce působilo po uplynulém dva a půl roku až osm pracovníků organizace najednou.

„Díky poskytnutému "azylu" mohl Memorial navázat na svou činnost a projekty, násilně přerušené nucenou soudní likvidací největších poboček organizace v Rusku a emigrací mnoha klíčových spolupracovníků. Někteří z těch, kdo museli Rusko opustit z důvodu hrozícího trestního pronásledování, našli dlouhodobé útočiště právě v parlamentní vile – například ředitel knihovny Memorialu Boris Bělenkin či archivárka a historička Irina Ostrovská. Ti tak mohli plynule navázat na svou dosavadní činnost, nadále rozšiřovali kolekci Memorialu o další knihy, dokumenty či předměty, natáčeli další rozhovory s pamětníky – oběťmi sovětských represí. V pražské vile se uskutečnily desítky workshopů a pracovních setkání s kolegy z mnoha dalších poboček Memorialu, kteří museli opustit Rusko, případně tam v obtížných podmínkách pokračovali v práci. Na těchto setkáních se domluvilo další propojování elektronických archivů a databází, školní projekty atp. Desítky badatelů a aktivistů našlo v domě u Ladronky dočasný pobyt v rámci speciálního stipendijního programu, který Memorial vyhlásil pro své spolupracovníky pro udržení své činnosti. Díky gestu Markéty Pekarové Adamové se tak Praha stala vedle Berlína či Paříže hlavní oporou v zachování důležité práce Memorialu, která jedinečným způsobem pracuje s pamětí na sovětské represe a rovněž monitoruje současné enormní porušování lidských práv v Rusku i situaci s rostoucím počtem politických vězňů,“ dodal předseda organizace Memorial Česká republika **Štěpán Černoušek**.

Doba užívání prostor byla s vedením Sněmovny nejprve domluvena na šest měsíců. S ohledem na oboustranný zájem pak byla po jejich uplynutí opakovaně prodlužována. Organizace Memorial se zavázala hradit náklady za užívání objektu, který jim byl naproti tomu poskytnut bezplatně.

<https://www.psp.cz/zprava/21026>